

Portugal: trekpleister voor oude en jonge Belgen

(De Standaard – Frida Deceunynck – 17/8/2023)

In tien jaar tijd is het aantal gepensioneerde Belgen in Portugal meer dan verviervoudigd. Maar het aangename klimaat en milde belastingen spreken ook steeds meer jonge buitenlanders aan.

Vergeet Spanje en Frankrijk, Portugal is het nieuwe walhalla voor gepensioneerden. Tien jaar geleden, in 2013, betaalde de Federale Pensioendienst amper 348 Belgische pensioenen uit in Portugal. Nu zijn er dat 1.614, of een stijging met 464 procent. In absolute cijfers kan Portugal nog niet tippen aan Frankrijk en Spanje, waar respectievelijk zo'n 24.000 en 9.000 Belgische gepensioneerden wonen. Maar het is wel de snelst groeiende pensioenbestemming voor Belgen.

Die toegenomen aantrekkingskracht heeft vooral te maken met het fiscaal gunstregime voor buitenlandse pensioenen, dat 14 jaar geleden in Portugal werd ingevoerd. De Portugese regering redeneerde dat gepensioneerden uit de rijkere landen van Europa het geld zouden laten rollen en de lokale economie er weer bovenop zouden helpen. Sindsdien trekken niet alleen Belgen, maar ook veel Nederlanders, Duitsers, Britten en Scandinaviërs na hun beroepsloopbaan naar Portugal.

Vlak belastingtarief

Onder internationale druk moest Portugal in 2020 de fiscale vrijstelling voor pensioeninkomsten vervangen door een vlak belastingtarief, van 10 procent. Maar dat kan de pret niet drukken. 'Deze milde belasting op buitenlandse pensioenen blijft een belangrijke trekpleister', zegt Gertjan Verachtert, partner bij Sansen International Taxlawyers en mede-auteur van het boek *Emigration and taxation*. 'Het is echter niet (meer) de enige reden waarom mensen naar ginder vertrekken. Ondertussen wonen er al zoveel buitenlanders in Portugal dat er hechte gemeenschappen van gelijkgestemde landgenoten zijn ontstaan. Dat maakt het voor buitenlanders gemakkelijker om zich in Portugal te integreren en een sociaal leven uit te bouwen. Dat is vereist om voor het fiscale gunstregime in aanmerking te komen.'

Verhuizen is verplicht

Wilt u als Belgische gepensioneerde onder de Portugese belastingen vallen, dan moet u effectief naar ginder verhuizen. Een domiciliëring op een Portugees adres alleen volstaat niet. Portugal moet uw primaire residentie zijn, waar u effectief woont en een sociaal leven uitbouwt. 'Het is niet verboden om nog vastgoed te bezitten in België', zegt Verachtert. 'Maar u moet uw banden met ons land zo veel mogelijk doorknippen en uw aanwezigheid beperken.' Of in officiële termen: om het fiscaal gunstregime te kunnen genieten, moet u het NHR-statuuut (non-habitual resident) verwerven en effectief in Portugal wonen.

Geen belasting in België

Heeft u eenmaal het NHR-statuuat verworven, dan keert de Belgische pensioendienst uw pensioen bruto uit. De bevoegdheid om belastingen te heffen, verschuift naar Portugal. Op een bruto werknemerspensioen van 2.500 euro per maand scheelt dat een slok op de borrel. In België vloeit daarvan ruim 20 procent naar de fiscus en wordt er netto slechts 1.960 euro uitbetaald. Wie in Portugal woont, ontvangt diezelfde 2.500 euro van de Belgische staat en betaalt daar 10 procent belasting op aan de Portugese fiscus. Netto blijft er dan 2.250 euro over.

Ook aanvullende pensioenen vallen onder het 10 procent-tarief, op voorwaarde dat u op het moment van de uitkering in Portugal woont. Voor de meeste werknemers met een groepsverzekering is het besparingspotentieel echter vrij beperkt. Verachttert: 'Aanvullende pensioenkapitalen worden ook in België relatief mild belast. Bij uitbetaling in Portugal kunt u zo'n 5 of 10 procent uitsparen. Op een kapitaal van bijvoorbeeld 100.000 euro volstaat dat niet om uw hele hebben en houden naar Portugal te versluizen en ginder een nieuw huis kopen.'

Niet voor zelfstandigen en ambtenaren

Voor ambtenaren en zelfstandigen geldt de gunstige Portugese pensioenfiscaliteit helaas niet. Het dubbelbelastingverdrag tussen Portugal en België maakt een onderscheid tussen de verschillende pensioenstelsels. De heffingsbevoegdheid voor werknemerspensioenen komt toe aan Portugal. Maar die voor ambtenaren- en zelfstandigenpensioenen aan de Belgische fiscus. Dat betekent dat ook aanvullende pensioenen of IPT's van zelfstandigen in België worden belast.

Opvallend: de jongste jaren verhuizen steeds meer jongere buitenlanders – ook Belgen – naar Portugal, zegt Gertjan Verachttert. Ook zij worden gelokt door lage belastingen. 'Voor beroepen met een hoge toegevoegde waarde – zoals ingenieurs,

technici en IT'ers – bedraagt de belasting er slechts 20 procent, in plaats van de normale, progressieve tarieven (tot 53 procent). De gunstige fiscaliteit geldt niet alleen voor werknemers, maar ook voor zelfstandigen en freelancers die NHR-statuuat verwerven. Zo is er in de Portugese steden en bruisende technologie scene ontstaan, die op zijn beurt weer andere jonge mensen aantrekt.'

Stijgende vastgoedprijzen

De keerzijde van de medaille is dat de Portugese vastgoedprijzen snel omhoog gaan. Volgens Eurostat is vastgoed in Portugal tussen 2010 en 2022 liefst 80 procent duurder geworden. In de Algarve, de duurste regio van het land, kostte een woning in 2022 gemiddeld 287.482 euro. Dat komt stilaan in de buurt van de woningprijzen in ons land.

Bovenop de aankoop prijs moet u, net als bij ons, ook belasting betalen op vastgoed. Bij aankoop betaalt u 7,5 procent overdrachtstaks en een zegelrecht van 0,8 procent (plus notariskosten). De jaarlijkse belasting op onroerend goed bedraagt maximaal 0,45 procent van de fiscale waarde van de woning. Voor woningen met een fiscale waarde van meer dan 600.000 euro komt daar nog extra belasting bij van 0,7 procent.

Gertjan Verachttert
Advocaat-vennoot Sansen International Tax
Lawyers